

Janusz Ryba , Aleksandra Klęczar

Cognoscite

Poland (2020)

TAGS: [Aeneas Aeneid \(by Virgil\)](#) [Prometheus Hercules/Herakles Athens Hermes Homer Aphrodite Ovid Venus Romulus Poseidon Olympic Games Cicero Cleopatra VII Oracles Horace](#)

General information	
<i>Title of the work</i>	Cognoscite
<i>Year of publication</i>	2020
<i>Country of publication</i>	Poland
<i>Publisher</i>	Wydawnictwo Draco
<i>Original language</i>	Polish, Latin
<i>Target and Age Group</i>	Secondary school
<i>Link (to resource)</i>	Cognoscite (a demo of 29 pages).
<i>Author of the Entry</i>	Marta Pszczolińska, University of Warsaw, m.pszczolinska@al.uw.edu.pl
<i>Peer-reviewer of the Entry</i>	Elżbieta Olechowska, University of Warsaw, elzbieta.olechowska@gmail.com Ayelet Peer, Bar- Ilan University, ayelet.peer@biu.ac.il

Creators

Janusz Ryba

Janusz Ryba – is an Assistant Professor at the Institute of Classical Philology at the Jagiellonian University of Kraków and a classic languages teacher at a high school. His research interests cover the history of teaching of classical languages in the Polish education system and methodology of teaching classical languages. He is also interested in the problems associated with the classical educational model in the Polish school system, state policy in that area and their impact on the teaching of classical languages.

source: ifk.filg.uj.edu.pl (accessed: October 31, 2019)

Courtesy of the author

Aleksandra Klęczar

Aleksandra Klęczar is an alumna of the Jagiellonian University and the University of Oxford. She has taught Latin, Greek and the ancient culture at high schools in her hometown of Kęty and in Cracow. She currently holds a PhD and is an Associate Professor at the Jagiellonian University. She has been nominated for the Gdynia Literary Prize in the category of Polish translation for a volume of Catullus' poems, *Poezje wszystkie* (co-authored with Grzegorz Franczak).

She is interested in both Greek and Latin literature, with a special emphasis on the concept of

Hellenism and on its influence on the later phenomena in Greek and Roman culture. In her research she deals with the Graeco-Oriental cultural contacts (Adonis, Attis, Hellenistic Jewish writings) and the presence of Hellenistic tradition in Roman literature (Catullus, Statius). Her academic interests are also closely connected to popular culture studies, especially the presence of classical tradition within the popular culture context (she published papers on, among others, J. R. R. Tolkien, J. K. Rowling, Neil Gaiman and Arthur Conan Doyle, as well as on methodology of popular culture studies).

source: ifk.filg.uj.edu.pl (accessed: October 31, 2019)

Additional information

Contents & Purpose

Cognoscite is a textbook aimed at secondary school students, at the beginner level. The authors, experienced in both teaching and writing textbooks, adapted it to the new curriculum introduced in 2020, which is not as strictly focused on language learning as before, and presents a broader scope of cultural aspects including European reception of Antiquity. Thus the textbook combines many school subjects: Latin, arts, history, literature and shows the presence of ancient patterns in different areas, including contemporary popular culture.

The textbook is divided into 12 *lectiones*. Each of them contains a rich material for learning both the language and the culture of the ancient Rome, but also includes some Greek elements. One lesson presents a specific topic with relevant Latin texts, vocabulary and grammatical data, as well as Polish texts about its cultural connections. Latin texts to be translated are short and easy enough to understand, composed by the authors themselves (see Addenda), for example in the form of modern casual dialogues, or taken from ancient fragments and slightly simplified.

Lesson one, *Latina et graeca - linguae imperii Romanorum*, includes information about Latin and Greek alphabet as basis for the European ones. Lesson two, *Linguae mundi, mundus linguarum*, presents the special position of Latin against the background of other Indo-European languages. Lesson three, *Antiquitati studere*, explains what elements of Antiquity and why are needed nowadays and encourages discussion about it. Lesson four, *Fontes Europae*, presents myths of Heracles, origins of Rome, and the royal period. Lesson five, *Roma visitanda*, tells about the city of Rome. The following lesson six, *Res publica Romanorum*, presents Roman virtues and *exempla* - role models. Lesson seven, *Vita brevis, ars longa*, presents classical esthetic patterns/canons in art and architecture and how they endure over time. Eight, *Civitas Atheniensium*, is dedicated to Athenian polis and includes the myth presenting the argument between Athena and Poseidon, fragments of *The Peloponnesian War* by Thucydides, *The Knights*, *Lysistrata* and *The Clouds* by Aristophanes, *Apology of Socrates* by Plato and texts about democracy and rhetoric. The next chapter, *Mens sana in corpore sano*, reveals the ancient attitude towards the human body considering *paideia*, *kalokagathia*, sports and games idea, health, diet, beauty care and funeral issues. The lesson *De civitate Dei* refers to ecclesiastic Latin and its impact caused by the spread of Christianity, *Hereditas Romanorum* presents Roman leaders,

foes, the process of conquest, and the Latin civilization unifying Europe, including through the Roman law. The last lesson, *Posterī Romanorum sumus*, makes the students aware to what extent the Polish-Lithuanian Commonwealth was based on Roman political thought and how many Polish authors wrote in Latin as the *koiné / lingua franca* of the dual state at that time.

The book is structured according to a deliberate and logical layout. Colorful additions make studying pleasant (drawings and photos) and easier to memorize (grammar tables). An abundance of interesting non-linguistic materials, such as contextual illustrations displaying paintings, sculptures, artifacts, drawings of schemas or reconstructions, and stills from films make the textbook even more attractive. For instance, the character of Cleopatra VII is described as a good example of the reception of historical characters (p.17) and is illustrated also with pictures of the most famous actresses playing her role in films (see Addenda). The inspiration of archaeological discoveries in Campania on European women's fashion, especially of frescoes (p.23) is clearly shown through examples of art (see Addenda).

The textbook evokes Antiquity throughout, in every possible way. The demonstration of influence of Latin on today's language and of the ancient culture on its posterity including the present is a great way of showing how interesting Latin and Antiquity are.

Addenda

III Przetłumacz.

ANTIQUITATI STUDERE

LEŃO III

Antiquitas kultura, humanitas, tradycje, recepcja

Kultura antyczna – terminem tym okreŃamy Ń wszystkie kultury ludzkie staroŃytnego, w tym przede wszystkim okres kultury cywilizacji staroŃytnego Grecji i Rzymu, w okresie między ok. VII w. p.n.e. a ok. V w. n.e.

Recepcja antyku – dziedzina naukowa, która wykształciła się w II połowie XX wieku. Obejmuje procesy odbudowania, promieniowania i przetrwania elementów kultury antycznej. Fokus ten nie jest jedynie historyczno-artystyczny; recepcja antyczna badała także w nowych kontekstach kulturowych, zmieniając się z czasem i regionem. Celem ich pracy jest nie tylko odwołanie się do przeszłości, ale przede wszystkim do stworzenia nowego, żywego i użytecznego obrazu przeszłości, który może być wykorzystany w dzisiejszym świecie. W przypadku recepcji antyku ważną rolę odegrała literatura i sztuka, które w sposób szczególny potęgowały zainteresowanie i docenienie kultury antycznej. Dzięki im możemy lepiej zrozumieć przeszłość i czerpać z niej inspirację i wiedzę. Recepcja antyku jest dziedziną interdyscyplinarną, która łączy historię, literaturę, sztukę i nauki społeczne.

Recepcja antyku – dziedzina naukowa, która wykształciła się w II połowie XX wieku. Obejmuje procesy odbudowania, promieniowania i przetrwania elementów kultury antycznej. Fokus ten nie jest jedynie historyczno-artystyczny; recepcja antyczna badała także w nowych kontekstach kulturowych, zmieniając się z czasem i regionem. Celem ich pracy jest nie tylko odwołanie się do przeszłości, ale przede wszystkim do stworzenia nowego, żywego i użytecznego obrazu przeszłości, który może być wykorzystany w dzisiejszym świecie. W przypadku recepcji antyku ważną rolę odegrała literatura i sztuka, które w sposób szczególny potęgowały zainteresowanie i docenienie kultury antycznej. Dzięki im możemy lepiej zrozumieć przeszłość i czerpać z niej inspirację i wiedzę. Recepcja antyku jest dziedziną interdyscyplinarną, która łączy historię, literaturę, sztukę i nauki społeczne.

Klasyka
 Termin Klasyka VII jest szeroko rozumiany w literaturze. Pierwszy literaturoznawca, który użył określenia Klasyka, to niemiecki badacz literatury Georg Meißner, a nie, jak często się mówi, niemiecki historyk literatury Friedrich Schlegel. Klasyka literatury to termin używany przez badaczy literatury, którzy badają literaturę antyczną. Klasyka literatury to termin używany przez badaczy literatury, którzy badają literaturę antyczną. Klasyka literatury to termin używany przez badaczy literatury, którzy badają literaturę antyczną.

Recepcja antyku – dziedzina naukowa, która wykształciła się w II połowie XX wieku. Obejmuje procesy odbudowania, promieniowania i przetrwania elementów kultury antycznej. Fokus ten nie jest jedynie historyczno-artystyczny; recepcja antyczna badała także w nowych kontekstach kulturowych, zmieniając się z czasem i regionem. Celem ich pracy jest nie tylko odwołanie się do przeszłości, ale przede wszystkim do stworzenia nowego, żywego i użytecznego obrazu przeszłości, który może być wykorzystany w dzisiejszym świecie. W przypadku recepcji antyku ważną rolę odegrała literatura i sztuka, które w sposób szczególny potęgowały zainteresowanie i docenienie kultury antycznej. Dzięki im możemy lepiej zrozumieć przeszłość i czerpać z niej inspirację i wiedzę. Recepcja antyku jest dziedziną interdyscyplinarną, która łączy historię, literaturę, sztukę i nauki społeczne.

Antyczna kultura, humanitas, tradycje, recepcja

LEŃO III

Legnica kina niemego: Thea Sara
 w tytułowej roli w filmie Klasyka, reż. Janusz Ryba (2022 r.)

Wiktoriańska recepcja antyku
 Victoria Long w filmie Claret Klasyka, reż. Gabriel Pascal (Wielka Brytania 1945 r.)

Elizabet Taylor
 w tytułowej roli w filmie Klasyka, reż. Joseph L. Mankiewicz (USA 1963 r.)

Monica Bellucci jako Klasyka
 w filmie Antyki i Obłędu reżyserii Klasyka, reż. Alain Chabat (Francja 2002 r.)

Przemysław
 Młody Przemysław, który w filmie Klasyka (reżyseria Janusz Ryba) wcielił się w rolę młodego człowieka, który odkrywa świat antyku. W filmie Klasyka (reżyseria Janusz Ryba) wcielił się w rolę młodego człowieka, który odkrywa świat antyku. W filmie Klasyka (reżyseria Janusz Ryba) wcielił się w rolę młodego człowieka, który odkrywa świat antyku.

Jan Cavonius, Przemysław i Klasyka
 ok. 1930, olej na płótnie, obecnie w Muzeum del Pado w Medycejskim Palazzo

Przemysław przybył do domu
 Fragment dekoracji na scenie w Muzeum w Berlinie (2022 r.)

Marmurowy portret Klasyki VII
 wykonany prawdopodobnie za jej życia. Autor nieznany. Obecnie w Muzeum w Berlinie (Niemcy)

Jean-Baptiste Regnaud, Śmieć Klasyki
 1796-1797 r., olej na płótnie, obecnie w Muzeum w Paryżu, Odcisk (Francja)

17

Wpływ wizerunków z miast zniszczonych przez Wezuwiusza na sztukę i modę w Europie przełomu XVIII i XIX wieku

Fresk z Willi Ariadny w Stabie, przedstawiający prawdopodobnie Medeę, odkryty w 1759 r., I w. n.e., autor nieznan, obecnie w Museo Archeologico Nazionale w Neapolu (Włochy)

Jacques-Louis David, *Madame Raymond de Verninac* (Henriette Delacroix, siostra malarza Eugène'a Delacroix), 1798-1799 r., olej na płótnie, obecnie w Luwrze w Paryżu (Francja)

Portretowana ubrana jest i uczesana w obowiązującym w tym czasie stylu, bezpośrednio inspirowanym znaleziskami z terenu Pompejów, Herkulanum i Stabie.

»

»

Cover and illustrations courtesy of Wydawnictwo Draco
